

Trombektomi bør gjøres tidlig

I en fersk metaanalyse har man funnet en grense for hvor raskt trombektomi må gjøres for å få behandlingsgevinst ved akutt hjerneslag.

I en metaanalyse som nylig er publisert i tidsskriftet *JAMA*, er effekten av trombektomi og trombolytisk behandling ved akutt hjerneslag forårsaket av emboli i store kar, sammenlignet med effekten av trombolytisk behandling alene (1). Analysen omfattet fem enkeltstudier med nesten 1 300 pasienter til sammen. Målt med en skala for grad av uføret var resultatet etter tre måneder signifikant bedre for trombektomigruppen. Forskjellen avtok med økende tid til reperfusjon opptil 7,3 timer. Absolutt risikoforskjell for bedre resultat var rundt 40 % inntil tre timer, rundt 30 % inntil seks timer og 15 % inntil åtte timer etter symptomdebut.

– Denne studien viser hvor viktig det er at slagpasienter blir sendt raskt til diagnostikk og behandling, sier Eva A. Jacobsen, nevrolog ved Oslo universitetssykehus. – I Norge blir de fleste pasienter med hjerneslag først sendt til lokalsykehus før de blir overført til et sykehus som kan utføre trombektomi. Derfor er det viktig at folk flest er kjent med tidlige symptomer på akutt hjerneslag, og at logistikken prehospitalt og ved lokalsykehusene er god. I dag tilbyr fem norske sykehus trombektomi. Indikasjonsvurderingen kan være vanskelig og prosedyren teknisk krevende og med potensielt alvorlige komplikasjoner.

Jacobsen understreker at den aktuelle metaanalysen ikke omfatter pasienter der intravenøs trombolytisk behandling ikke var aktuelt, enten på grunn av tid etter symptomdebut, hjerneslag i bakre kretsløp eller andre kontraindikasjoner.

Petter Morten Pettersen
Tidsskriftet

Litteratur

1. Saver JL, Goyal M, van der Lugt A et al. Time to treatment with endovascular thrombectomy and outcomes from ischemic stroke: a meta-analysis. *JAMA* 2016; 316: 1279–88.

VERDENS HELSE

Fedres involvering har betydning for barns utvikling

Barn av fedre som engasjerer seg i barnets oppdragelse, utvikler seg raskere enn andre barn, ifølge en ny studie fra 38 lav- og mellominntektsland. Cirka halvparten av fedrene deltok imidlertid ikke i noen av de rapporterte samspillsaktivitetene.

Illustrasjonsfoto: Zuma press/NTB scanpix

Fra rike land er betydningen av samspill mellom mor og barn på barnets utvikling godt dokumentert. Betydningen av fars involvering er i mindre grad studert, og særlig mangler det studier fra lav- og mellominntektsland.

I en ny studie som omfattet rundt 87 000 barn i alderen 3–4 år i 38 lav- og mellominntektsland i Europa, Asia, Afrika og Sør-Amerika, ble fedrene stilt spørsmål om deres samspill med barna (1). Spørsmålene ble delt inn i seks kategorier: lesing av bøker, historiefortelling, sang, uteaktiviteter, lek og telling/tegning. 47,8 % av fedrene rapporterte at de ikke deltok i noen av disse aktivitetene, 45,8 % deltok i inntil fire av dem, og 6,4 % deltok i nesten av alle (dvs. 5 eller 6).

Barn av fedre med ingen delaktighet hadde signifikant lavere utviklingsnivå, målt med en internasjonalt validert skala for barns utvikling (ECDI), sammenlignet med barn av fedre som deltok i alle aktivitetene. Dette gjaldt også barn av fedre med moderat delaktighet, men

i mindre grad. Forskjellene mellom gruppene var statistisk signifikante også etter justering for mors delaktighet, barnets kjønn, alder og deltagelse i barnehage, foreldrenes alder, utdanning og sivilstatus, bosted og inntekt. Det var også en positiv sammenheng mellom barnets høyde og fars delaktighet, men denne sammenhengen forsvant ved justering for nevnte faktorer.

Studiens forfattere konkluderer med at svært mange fedre i lav- og mellominntektsland ikke deltar i stimulerende samspill med barna sine, og at økt delaktighet fra far sannsynligvis vil bedre barns utvikling.

Kristoffer Brodwall
Barne- og ungdomsklinikken
Haukeland universitetssykehus

Litteratur

1. Jeong J, McCoy DC, Yousafzai AK et al. Paternal stimulation and early child development in low- and middle-income countries. *Pediatrics* 2016; pii: e20161357. E-publisert 6. september 2016.